

URBACT HÍRLEVÉL

2010. június

08

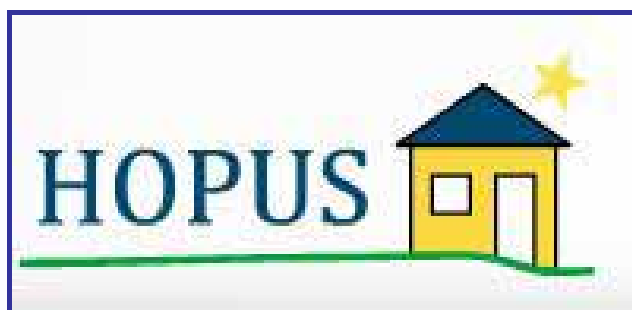

URBACT HÍRLEVÉL

Sikeres és fenntartható lakásfejlesztés –
Városok nélkül nincs sikeres Európai Unió

Fókuszban:

Tervezési előírások alkalmazása
a sikeres és fenntartható lakás-
fejlesztések érdekében

Az URBACT Hopus projekt zárójelentése a fenntartható lakhatásra fókuszál Európában. A projekt arra keres magyarázatot, hogy az építési előírások miért tekinthetők jó eszköznek a városi terek minőségének javítására, valamint az épületek tervezése és kivitelezése során.

Az összefoglaló Philip Stein és Matthew Carmona elemzéseire épül.

A minőségi épületek tervezése összehozza a helyi önkormányzatokat, a lakásfejlesztéseket vonzóknak találó magánbefektetőket, valamint számos egyéb érintettet is, akiket különböző célok vezérelnek. A gazdasági válság idején a szociális lakásprogramok Európa-szerte sokat veszítettek lendületükből és sok esetben teljesen eltűntek: emiatt a magánfejlesztések vették át a helyüket, ami egy többé-kevésbé elaprózódott városnövekedéshez vezetett attól függően, hogy mennyire hatékony a helyi kormányzási rendszer. Az eredmény egy erősen piac-orientált város, ahol a lakások adásvétele úgy zajlik, mint egy szupermarketben. Az élelmiszerekre kivetett szigorú minőségellenőrzéseknek nyoma sincs a lakáspiacon. Ez olyan helyzetet teremt, amelyben a fogyasztók, vásárlók nehezen tudják előzetesen felmérni, hogy mibe fektetnek be.

A HOPUS Partnerek (Római La Sapienza Egyetem, Gdanski, Delfti és Minhoi Egyetem, Reggio di Calabria városa és egyeteme) válaszként a városaikban zajló alacsony minőségű lakhatási fejlesztésekre a következő kérdésekre összpontosítottak: „lehetséges-e néhány magasabb rendű tervezési alapelv beépítése egy alapvető minimum követelményrendszerbe egy sokkal emberibb, következetesebb és fenntarthatóbb közösségi területhasználat érdekében?”

Az egyik lehetséges módszer az irányelveket tartalmazó tervezési útmutató kialakítása a városfejlesztési folyamatok irányítására, és egyúttal jelentős szabadság biztosítása egy „homogén rendszeren” belül. Ezt úgy lehetne jellemezni, mint adott „eszközök összességét, amelyek tervezési paramétereket határoznak meg a fejlesztések tervezésének nagyobb hatékonysága érdekében.” Ez számtalan formát ölthet, mint például tervezési útmutatók, stratégiák, minősítési rendszerek és tervezési előírások.

A HOPUS Partnerek úgy találják, hogy a tervezési szabályozások a területrendezés (területhasználati szabályozások) kiegészítő elemét jelentik, amely képes áthidalni a városok jövőképe és az építési tervezés közötti szakadékot. Így van ez például Swindon esetében, ahol egy fejlesztő, aki 309 hektáros területen 4500 lakás építését tervezte, a városi tanáccsal egyetértésben és a városi rendezési terv részeként, de abból kiemelten egy tervezési tanácsadó segítségével közösen meghatározta az alkalmazandó építési követelményeket, egy ún. „tervezési kódot”.

Néhány példa a HOPUS projektekből:

Reggio di Calabria város és a város egyeteme, a „Mediterranea” Egyetem közös akciótervet mutatott be egy meglévő háztömb felújítására. Az egyetem

által készített gyakorlati kézikönyv korábbi felújítási tapasztalatokon alapul, és annak tesztelése két kísérleti helyszínen megkezdődött. Egy helyi támogató csoport, amely a kézikönyv technikai és operatív tartalmának fejlesztésébe ipari és építő egyesületeket is bevont, támogatja annak végrehajtását is. Az első monitoring fázis befejezése után a kézikönyv városi szinten kerül elfogadásra és a továbbiakban jó referencia alapot képezhet a már meglévő épületek átalakítását célzó akcióhoz, mind köz- mind magánberuházások esetében.

A **Műszaki Egyetem Gdanskban** számos közintézmény, tervezőiroda és lakásügyekben aktív magánépítők bevonásával egy helyi támogató csoportot hozott létre. A partnerek kiválasztását alapvetően befolyásolta az a tény, hogy a lengyel kormányzati struktúra napjainkban a magántőke beruházások erős hatása alatt áll, ami akadályozza a kiegyensúlyozott városfejlesztést és teret nyit a spekulatív megoldások számára.

A helyi akciók főleg az integrált városfejlesztés, különösen a városi területek minősége terén érzékelhető potenciális előnyöket élvező érintettek szemléletformálását célozták. 2009 áprilisában Gdynia-ban került megrendezésre egy konferencia széles műszaki és szakértői közönség részére a lakásfejlesztések hatékony irányítási rendszereinek témájában.

További részletek:

- HOPUS Zárójelentés: [Lakhatás Európában, minőségi városi terek stratégiája, kiváló színvonal az épületek tervezésében és kivitelezésében](#) - URBACT honlap
- HOPUS előadás a projekteredményekről - [projekt adatlapok](#) – URBACT honlap
- Tervezési előírások és kreatív, piaci és szabályozási gyakorlatok, [Matthew Carmona](#) – URBACT Tribune

Johannes Hahn, 2009. októbere óta tölti be az Európai Unió regionális politikáért felelős biztosa posztot. Az alábbi riportban a városok erősségeit és gyengeségeit elemzi, érintve

többek között az innováció, energia-megtakarítás és a kulturális identitás témaköreit.

Önnek tartalmas és sokszínű szakmai élete volt Ausztriában, mind a magánszférában, mind politikusként. Miért választotta az Európai Unió biztosi posztját 2009-ben?

Mindig is nagy támogatója voltam az Európai Uniónak, amely napjaink egyik legnagyobb béke projektje. A pártomban is azon emberek csoportjába tartoztam, akik aktívan keresték Ausztria Európai Unió tagságát. Nagy megtiszteltetés számomra az Európai Unióért dolgozni, különösen a regionális politika legérdekesebb és leginkább kihívásokkal teli területén, mert itt az **Európai eszménykép** tényleg **alapjaiban valósul meg.**

Az EU regionális politikai biztosaként, melyek a legfontosabb célkitűzései?

Három kiemelkedő terület van, amelyeken szeretném, hogy a regionális politika aktívabb és a lehetőségekhez mérten erősebb legyen:

- Elsőként a regionális politikának a **sokszínűsége**re kell fókuszálnia. Ez azt jelenti, hogy a **forrásokat koncentrálni** kell néhány prioritásra és célkitűzésre, miközben az egyes régiók és országok számára biztosítani kell a programok kereteinek különleges igényekhez igazítását. Egyedi igényekhez szabott politikákra van szükség, amelyek az állampolgárok számára kézzelfogható eredményeket hoznak.
- Második célként szeretném, ha a regionális politika **katalizátorként** működne. Lehetővé kell tennünk minden régió számára, hogy a saját potenciálját kiaknázva járuljon hozzá a társadalomhoz, gazdasághoz. A kohéziós politika jelenlegi célkitűzéseinek megerősítése szükséges: ez a szegényebb régiók pénzügyi előnyben részesítéséhez való ragaszkodást, egy még méltányosabb átmenet biztosítását és a fejlettebb területeken történő beavatkozások erősítését jelenti.

- Harmadsorban a regionális politika tematikus célkitűzései között a városokat előkelőbb helyre kell emelni. **Befogadó várospolitiká** kialakítása szükséges az egészséges és jómódú Európáért, amely például a városi közlekedés és energia-takarékosság terén történő befektetésekre koncentrálna.

Ön szerint hogyan fog kinézni a regionális politika a következő években?

A regionális politika egy **befektetési politika**, amelynek Európa összes régióját és városát kell szolgálnia. A regionális politika az Európai Unió jövőjébe történő befektetés és nem jótékonyság. Ez kifejezetten igaz a regionális politika szerepére az **Európa 2020 stratégia** megvalósítását illetően. Ezzel a stratégiával azt az ambiciózus célt tűztük ki magunk elé, hogy egyúttal biztosítsuk gazdaságaink élénkítését és a jövőbeli kihívások kezelését. Meggyőződésem, hogy ez a kapcsolódás kulcsfontosságú ahhoz, hogy az Európai növekedés zöldebb, társadalmilag befogadóbb és – mindezek által – fenntarthatóbb legyen.

A véleménye szerint a jövőbeli kohéziós politikában különös hangsúlyt kell kapjanak a városok?

Igen, feltétlenül! Nem lehet sikeres Európai Uniót építeni a városok nélkül. A városok ezért központi szerepet játszanak az Európa 2020 stratégia tekintetében is: elsőként azért, mert egyedi lehetőségekkel rendelkeznek a **zöld és társadalmilag befogadó növekedés** megvalósításához. A városainkban található az energia-takarékosság terén a legnagyobb potenciál, ugyanakkor a városokban jelentkezhetnek legerősebben a szociális problémák is.

A második indok természetesen az, hogy a szükséges befektetések **jelentős pénzügyi támogatásokat** igényelnek, különösen az új energia rendszerek vagy a társadalmi innovációk előnyeinek demonstrálására. Meggyőződésem, hogy ebben a kohéziós politika és annak szilárd pénzügyi eszközei fontos szerepet fognak játszani.

Mint tudja, az URBACT lehetővé teszi az európai városok számára, hogy együttműködjenek és valós megoldásokat találjanak napjaink kihívásaira. Önnek mélyreható ismeretei vannak ezekről a városokról, különösen Bécsről, ahol hosszú ideig dolgozott. Véleménye szerint melyek ezen városok legfőbb erőforrásai?

Napjainkban az európaiak több mint 70%-a városokban él és a GDP több mint 80%-át itt állítják elő. A városok a regionális és sokszor a nemzeti

szintű gazdaságok motorjai. Az **innovációk** legtöbbször a városokban keletkeznek, de ne feledjük a városok integráló erejét és a kulturális identitás alakításában betöltött szerepét. Ezek az erősségek tipikusan a városi (területek) sajátosságai, amelyeket hasznosítani és fejleszteni kell a regionális politikában. Szükségünk van a városokra az egészséges és jómódú Európa érdekében!

Melyek a városok legfőbb gyengepontjai?

A társadalmi polarizáció határozottan az egyik, az energia-fogyasztás talán a másik. De vegyük ezt a kérdést példaként: világ szintű becslések alapján a városok a végső energia-fogyasztás mintegy két harmadáért, és a CO₂ kibocsátás 70%-áért felelősek. Ezen arányok csökkentése kihívást jelent. Ugyanakkor a városok a megoldás részét is képezik: a rendkívül sűrűn lakott szerkezet következtében a városok energia-hatékonyasága sokkal magasabb lehet, mint más területeké, és ezáltal jó lehetőségekkel rendelkeznek a valós megtakarítások terén. A városi életmód jellemzően sokkal kevésbé energia-intenzív, mint más életmódok. Például a városiakok kevesebbet használnak az autóikat, mint a vidéki területek lakói. A közös fűtési rendszerek előnyei is a városokban jelentkeznek.

Az URBACT célja, hogy segítse a fenntartható városi fejlődés integrált megközelítésének kialakítását. Mit jelent ez az Ön számára?

Számomra ez azt a módszert jelenti, ahogy a városfejlesztési kérdéseket kezelni kell. Ez egy **átfogó, szektorokon átívelő megközelítés**, amely ideális esetben különböző szakpolitikai területek intézkedéseit tartalmazza (helyi gazdaság, szociális kérdések, környezetvédelmi akciók, stb.). Ez a megközelítés a helyi érintettek, a különböző szintű közigazgatási szereplők és az állampolgárok közötti szoros együttműködés kialakításáról szól. Saját tapasztalataim alapján, a bécsi URBAN Közösségi Kezdeményezés programjaira építve kijelenthetem, hogy az URBACT program igazi hozzáadott értéket képvisel.

További részletek:

- [Johannes Hahn önéletrajza](#) – EUROPA honlap
- [Az Európai Parlament összefoglalója](#) – Az Európai Parlament honlapja

URBACT HÍREK

Új intézkedések a romák lakhatási feltételeinek javítására

Az Európai Parlament zöld jelzést adott az Európai Bizottság javaslatára, ami lehetővé teszi, hogy az európai strukturális forrásokat a perifériára szorult közösségek lakhatási feltételeinek javítására fordítsák. Az URBACT [Roma-Net](#) projektjének [partnerei](#), akik a roma népesség integrációjának javítását tűzték ki célul, örömmel fogadták ezt a kezdeményezést.

Az újonnan elfogadott intézkedések kiterjesztik az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) források felhasználási lehetőségeit az Unió összes tagállamában a marginalizálódott közösségek lakhatási feltételeinek javítására. Ez a módosítás explicit módon, ha nem is kizárólagosan a roma népesség helyzetének javítását célozza. Tartalmazza a létező lakások felújítását, helyettesítését éppúgy, mint az újak építését város és vidéki területeken egyaránt. Az ERFA támogatás azonban nem alkalmazható magántulajdonban megvalósuló projektekre, csak az állami szféra által megvalósított kezdeményezésekre.

További részletek:

- [Új intézkedések a lakhatási feltételek javítására](#) – URBACT honlap
- [Szakértői jelentés: Roma-Net – A roma emberek méltóságának helyreállítása](#) – URBACT honlap
- [Roma-Net](#) – URBACT honlap
- [Az Európai Unió és a roma népesség](#) – EUROPA honlap

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatcserét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 255 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.
Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

Ricz Judit

E-mail: jricz@vati.hu

Tel.: 06 1 2243251

Fax: 06 1 2243290

Web: <http://www.vati.hu/> és <http://www.eukn.hu/urbact.html>

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

